

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

TRIMAČIŲ OSTEOKONDUKTYVIŲ IR OSTEOINDUKTYVIŲ KARKASŲ POVEIKIO KAULO REGENERACIJOS PROCESAMS ĮVERTINIMAS *IN VITRO* IR *IN VIVO*

Darbo autorius. Lukas NAKTINIS (V kursas).

Darbo vadovė. Dr. Ieva GENDVILIENĖ, VU MF OI.

Darbo tikslas. Įvertinti trimačių (3D) polilaktinės rūgšties (PLR) ir PLR/biostiklo 45S5 (BS) karkasų bei konstrukty, papildytų danties pulpos kamieninėmis ląstelėmis (DPKL) ar jų išskirtu tarpląsteliniu užpildu (TU), poveikį angiogenezei ir potencialiam organizmo atsakui *in vitro* bei naujo kaulo formavimuisi *in vivo*.

Darbo metodika. PLR filamentai pagaminti iš PLR granulių, PLR/BS filamentai pagaminti iš PLR ir BS mišinio. Iš paruoštų filamentų, pagal suplanuotą architektūrą, naudojant 3D lydyto nusėdimo modeliavimo (LNM) spausdintuvą, pagaminti PLR ir PLR/BS karkasai. Naudojant iš Wistar bandomųjų žiurkių priekinių kandžių išskirtas DPKL, pagaminti PLR-DPKL, PLR-TU, PLR/BS-DPKL ir PLR/BS-TU konstruktai. *In vitro* tyrimo dalyje pagamintų karkasų ir konstrukty poveikis angiogenezei vertintas atliekant endotelio ląstelių (EL) migracijos analizę. PLR ir PLR/BS karkasų poveikis potencialiam organizmo atsakui vertintas atliekant ant šių karkasų inkubuotų DPKL sekretomų signalinių molekulių analizę. *In vivo* tyrimo dalyje karkasai ir konstruktai patalpinti į Wistar žiurkių kaukolės skliautuose suformuotus kritinio dydžio kaulinius defektus. Neigiamos kontrolės grupėje defektai palikti tušti, teigiamos kontrolės grupėje defektai užpildyti Geistlich Bio-Oss® granulėmis. Karkasų ir konstrukty poveikis naujo kaulo formavimuisi vertintas praėjus 8 sav. po operacijų, atliekant defektų mikrokompiuterinės tomografijos (mikroKT) ir histologinę analizes. Tyrimui su gyvūnais leidimą išdavė Lietuvos Respublikos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Etikos komisija (leidimo Nr. G2-40, 2016-03-18).

Rezultatai. Kiekybinės EL migracijos duomenys parodė statistiškai reikšmingai didesnę EL migraciją ant PLR/BS karkasų, lyginant su PLR grupe ($p < 0,01$). DPKL, inkubuotų ant PLR ir PLR/BS karkasų, sekretomuose identifikuota 11 signalinių molekulių, dalyvaujančių uždegiminiame atsake, žaizdos gijime, osteogenezės ir angiogenezės reguliavime, ląstelių kalčio jonų homeostazėje, tačiau statistiškai reikšmingų skirtumų tarp molekulių kiekių PLR ir PLR/BS grupėse nerasta. Abiejų grupių sekretomuose kraujagyslių endotelio augimo faktoriaus kiekis buvo didžiausias iš visų identifikuotų molekulių. *In vivo* MikroKT ir histologinės analizės rezultatai parodė, kad didžiausias kaulo kiekis susidarė kaulinius defektus užpildžius PLR/BS karkasais ($6,27 \pm 1,58 \text{ mm}^3$; $3,60 \pm 0,31 \text{ mm}^2$) ir PLR/BS-TU konstruktais ($5,34 \pm 0,59 \text{ mm}^3$; $3,86 \pm 0,27 \text{ mm}^2$). Konstruktais užpildyti defektai neparodė reikšmingai geresnių rezultatų, nei karkasais užpildyti defektai. Patelių kauliniuose defektuose nustatytas statistiškai reikšmingai mažesnis ($p < 0,001$) naujai susiformavusio kaulo kiekis, lyginant su patinėliais.

Išvados. Tirtų karkasų poveikis organizmui susijęs su uždegimo procesu, žaizdos gijimu, osteogenezės ir angiogenezės reguliavimu, ląstelinių kalcio jonų homeostaze. PLR/BS karkasai ir konstruktai parodė didesnį angioindukcinį potencialą *in vitro* bei sukėlė didesnį naujo kaulo formavimąsi *in vivo*, lyginant su PLR karkasais ir konstruktais. Konstruktai nesukėlė reikšmingai didesnio naujo kaulo kiekio formavimosi, nei tos pačios medžiagos karkasai. Reikalingi tyrimai, siekiant toliau gerinti PLR/BS karkasų osteokonducines ir osteoinducines savybes bei sudaryti vienodai efektyvų kaulo regeneracijos poveikį abiejoms lytims.

Raktažodžiai. Trimatis spausdinimas; polilaktinė rūgštis; biostiklas 45S5; danties pulpos kamieninės ląstelės; tarpląstelinis užpildas; kaulo regeneracija.